

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092.

Стар Редакције и Администр.
Косовска ул. бр. 22.
Огласи се дају у Администр.
Цена утврђена.
Неплаћена се писма не примају.
— Рукописи се не враћају.
Писма, рукописе, новац и све
остало што се односи на лист,
слати власништву листа.

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
Преплата за Србију
на пошти:
на годину Дин. 12—
„ шест месеци 6—
„ три месеца 3—
„ један месец 1—
Преплата за иностранство
на пошти:
на годину Дин. 30—
„ шест месеци 15—
„ три месеца 7-50

Грчка и Силе Споразума

— Фијаско владе г. Гунариса —
— Спец. извештај „Стражи“ —

СОЛУН, 13 јуна.

Влада г. Гунариса преко својих посланика у Лондону, Риму, Петрограду и Паризу понудила је Силама Споразума своје учешће у акцији, али само флотом, а не и сувоzemном војском. Уз своју понуду влада је ставила и своје захтеве.

Разматрајући понуду Грчке, Силе Четворног Споразума су нашле да су захтеви сувахе претерани и одбиле су понуду. Услед овога у грчким владајућим круговима завладао је велика забринутост.

Сантјаго.

О БАНАТСКИМ РУМУНИМА

Бечка камарила била је увек добра рачуница. Она је Србе населила из два обзира. Са Србима је добила и добре земљоделце и храбре ратнике. И докле год су Срби били само добри земљоделци и храбри ратници и Банат је био чисто српски, али чим се почела радити српска свест, жеља за државом у дојави, и чим је створена колевка данашње Србије — Беч је одмах почео гледати разроко и одмах је почео насељавати српском крвљу сачувани Банат Мађарима, Немцима, Словацима, Чанговима па и Румунима. Ако коза лаже, рог не лаже. Ово сведочи историја новониклих општина и деоба румунске цркве од српске цркве, јер док је Румуна мало било у Банату потајали су под српском црквом, а чим су се намножили бечка их је камарила одмах оделила. Ова деоба једне цркве са две народности изведено је тек седамдесетих година прошлога века. Као што видите, једва пре 50 година.

Тим начином дошли су Румуни малим бројем и до Бегеја, а не до Тисе, као што то доказују са својим неоснованим етнографским картама.

Овога маха нека је доста. Никола Марковић.

Епиграм

Бунт

Са „милошта“ Кајзерових
У Једруну „оркан“ дува,
И бунт трупа османлиских;
На немачку помоћ“ гува
На немачке официјере,
Војвода се турска вика:
Ид! прогонство ил' маскар!
Та се за њих спрема слика:
Нов кајзерски „успех“ то је
И — пропала политика!
М. Расвијски.

300.000

— Нове енглеске трупе за Фландрју —

ЛОНДОН, 13. јуна

Министарство војног формирао је нову армију од 300.000 бораца, који ће бити упућени у Фландрју.

Братијахо пред падом

Министарска крива у Румунији.

Букурешт, 13 јуна

Гласови о криви кабинета г. Брагијава, који су последњих дана кружили, добијају све више вероватноће. Један члан кабинета изјавио је у једном ужем кругу својих пријатеља и познаника, да ће влада морати да одступи, пошто је круна и даље за одржавање неутралности Међутим Брагијано је увидео да су интереси Румуније и румунског народа у заједничкој акцији са Четврим Споразумом.

Братијахо је имао подужни разговор са Филипском и кнезом Лаховером, шефовима конзервативне странке.

Јон.

Шта стаје рат

— Финансијска мек Споразума —

Познати економиста Едмонд Терн, ту је скоро у „Матену“ објавио чланак под горњим насловом из кога вадамо интересантна места.

— По подацима које је г. Терн црпео из сигурних извора, државни расходи Сила из Споразума износе до сада 45 милијарди динара. Аустро-Угарска и Не-

мачка са Турском утрошиле су до данас 33 милијарде. Икунно до сада је утрошено 78 милијарди динара.

Разлика између утрошак Споразума и Савеза, која износи 12 милијарди, тумачи се приликама у којима се налазе Силе Споразума. Тако, знатан део вишка утрошен је за пренос муниције и осталих потреба.

Према рачуну Сила из Споразума троше месечно 4 милијарде, а Силе из Четворног Савеза и Турска по 3 милијарде. До сада су издатих Силама из Споразума падали веома неосетно, док су Аустројанци морали да прибегну нарочитим мерама, да би у државне буџете утерали што више прихода. Није била ни са Немачком. Вадајући кругови већ су се забринули и са жељом гледају у касе које се празне, а међутим, нема од никуда прихода. По извештајима из берлинских финансијских кругова знатне резерве већ су на измаку. У Турској, пак, Тери и не води велика рачуна. Јер, сви досадашњи њени издатци ишли су на терет немачких финансија.

И према оваквом стању Тери долази до закључака да је Споразум у финансијској много пута јачи од Савеза, и да је победа над Аустројанцима, Немцима и Турцима осигурана.

Јерменско питање

Меморандум Великих Силама

СОФИЈА, 13 јуна.

Услед покоља Јермена који су турске власти приредиле у Цариграду, Јермени који живе у Бугарској Румунији и Швајцарској предлажу посланицима Сила из Споразума меморандум у коме ће оцртати ужасно стање Јермена у Турској и тражиће да их Силе узму у заштиту.

Велики број Јермена већ се бори у ратовима Сјача из Споразума.

Колера

— У Аустрији бесни —

Букурешт, 13 јуна

Из Беча јављају да се је у Горњој Аустрији појавила неколико случајева колере. Како је велика оскудица у лековима, то је зараза почела да се веома енергично шири и да узима страшне размере.

Из Бисне такође јављају о неколико случајева колеришног обољења.

Ратни савет

— Спец. извештај —

Букурешт, 13 јуна

Из Петрограда јављају „Вингорулу“ да је пре цареве одласка у дворцу, под царевим председништвом одржан ратни савет. Одлучено је да се почне енергична једновремена офанзива на свима фронтима.

Са ратног савета послата је великом кнезу, главнокомандујућем веома важна делегација.

ЈОН

Свида их има

— Аустро-немачки шпијун у Солуну —
— Спец. извештај —

СОЛУН, 13. јуна.

Солун је пун аустронемачких шпијуна, који под видом трговаца, банкара, лифевара и др. шпијунирају и достављају аустриском конзулу. Њихов је број тако велики да посао и утицај тако разгранат и јак, да је „D'Opinion“ морао да напише читав чланак и да скрене пажњу полицији и грађанству на ову опасност.

На Мудросу

— Искрцавање енглеских трупа —

тива, 13 јуна.

На Мудросу је искрцано 20.000 енглеских колонијалних војника. Одмах по искрцавању, трупе су упућене на Галипоље да узму учешћа у генералном нападу, који се увеклико претрима.

Португал уз Споразум

— Португал ће објавити Аустрији и Немачкој рат —

РИМ, 13 јуна.

Последње депеше из Лисабона јављају да је у свима већим местима републике дошло до веома бурних манифестација за акцију уз Споразум а против Двојног Савеза. По тим вестима Португал би послао једну армију од 100.000 људи у Фландрју. Као награду за своје саучешће у акцији Силе би Португалу дате знатне економске и територијалне компензације у Африци.

Из Грчке

— Влада г. Гунариса се спрема за државни удар —

СОЛУН, 13 јуна

Како између Венизелоса и Гунариса није могло да дође ни до каквог споразума, пошто је Венизелос одбио да помаже Гунариса и савтовао му да сиђе с управе, пошто са знатном мањином у парламенту не може да управља земљом, држи се као сигурно, да ће Гунарис који је у неколико махова после избора изјављивао како он идеално жува крунино поверење, изврши државни удар да не распусти садашњу скупштину и врши нове изборе. У круговима владиним говори се да ће круна за овај чин дати свој приставак, пошто је Венизелос сада још увек присталица акције и непомирљив противник Немачке, чији је утицајем на двору морао да одступи.

Са мора

Потопљена лађа са ауницијом

ОДЕСА, 13. јуна

Један руски подводни брод ушао је у турско пристаниште Арибла и терпедовао један велики брод пун муниције и осталог ратног материјала.

Аустро-талијански рат

РИМ, 11 јуна.

Службено саопштење од 10 јуна: Двобој између артиљерије великог и средњег калибра постао је јачи дуж целог фронта. Непријатељ је такође покушао напеди нарочито преко ноћи на Монтенијано, на Мизурини, Валгранде, Паликоло и Креста Верде (између Пизоконије и Зелене Кофеле) које су јуче заузеле наше трупе. Напади непријатељски на наш положај — код Фрајко-

фела одбијени су артиљеријом и гранатама. Непријатељ, који је три пута на падао преко ноћи између 9 и 10 јуна, оставио је на бојштву 200 мртвих. Код Плесја јављају се радове ради намештања тешке артиљерије на околним висовима, као и за кретање трајектората који иду од Плесја ка горњој Соли. У зору Монтегероја на доњој Соли дан је прошао на миру.

Утисци из Пеште

— Са пута једног непристрасног Швајцарца —

Један швајцарски новинар при својем повратку са галицијског фронта, где му није био дозвољен приступ, задржао се неколико дана у Мађарској престоници, и онда доноси у своме листу интересантан опис промене, која се десила у Пешти поводом последњих аустро-немачких успеха. Ми преводимо најмаркантнија места.

„Пешта се данас загорнула јако прозирним велом свеже радости (разорен Пшемисл је олет у њиховим рукама), Пешта лавасликује над новим германским поклоном, па ипак она не може да прикраде грубу стварност, која је тако драстично отиснута на лице њеног ставаоштва. Рокотијева и Аврашинева у лица (две најглавније улице) шарене се и светле. Рако летње сунце весело се игра по немирним заставама трију савезника. А они који тротоарима гамажу, зашто су они тако туробни и ако кључу Кајзеру и Краљу? О, немојте се чудите, њихово сећање буди обману радост из кобних децембарских дана, њихов комодитет је сачуван још врло давно, њихова вера у победу постављена је на

лабилној основи: она се у исто време и радују и гладишују. О, адна Мађари! Да ли су ти људи свесни шта им доноси победа једне и друге стране? Не, јер тада би њихов можда ни систем морао бити растргнут. Овако се само житује обмани.

„Присуство вао сам говори једног патриоте. Тада сам тек познао шта значи иронија. Ја сам му празнао (наравн) у себи да је савршено морао познавати лепоту мађарског језика, кад је умео да се послуша најдражеснијим реченицама (ја не ласкам себи ако напоменем да добро владам мађарским језиком) Само ја сам морао пунам грудима и слободним срцем да се смејем, кад ме је језгро његовог говора опоменуло паперја, које и најнежнији латор стварности без помуле разнесе. Бедник је хтго да обмане друге, па је обмануо себе.“

„Пешта је квадратом скупља него остале Аустро-Угарске метрополи; она је центар опртивне поведице а ту позадану чине сразмерно више Пруса него Аустро-Ури.“

Глад у Бечу

Беч нема животних намирница

ЦИРИХ, 13 јуна

Бечки листови доводе вести, да су у Бечу изабали нереди због оскудице у житном намирницама.

Како су нереди били у зели веома широке размере морала се и војска да умеша да би се повратио ред. Има велики број жртава. Вида је обећала да ће учинити енергичне кораке, да се набаве намирнице.

Руска војска

— Најбоља војска на свету —

Генерал Девис, изасланик белгијског краља, који се дуже времена бавио у руском главном стану, вратио се у Енгле ку и пред неколко енглеских новинара дао је овај ласкав суд о руској војсци и официјерима. — Ја смело тврдим, да је руска војска данас најбоља војска на свету. Све је у њој добро, све је у њој на своје месту, почев

вао је потребне наредбе.

Све је то вршено у највећој тишини, без ларме и жагора, као да се налазило у цркви, а не на месту где се сеје смрт.

Са вером у Бога, која је дубоко засађена у душу сваког Руса, они исто тако верују и у крајњу победу и у свога — главнокомандујућег. Њему се даве и официјери и војници. Кад се једном приликом повео говор о вјештацама, велики је кнез сав заруменев гонорно о својим сановима, како он називаше војнике!

„Завршетку генерал Девис је рекао како ниуколико нису преувелачане приче о јунаштву и хероским подвизима руског војника, јер оно што је писано све је само бледа слика стварности, које су постале савсем обична догађаја руског војника.“

Г. Чолак-Антић

— Код др. Радославова —

СОФИЈА, 13. јуна

Г. Бршко Чолак-Антић, посканик Србије на бугарском двору посетио је др. Радославова. Одмах по одласку г. Чолак-Антића, код др. Радославова дошао је и грчки посланик г. Наум. У дипломатским круговима овим двум посетама придаје се важан карактер.

Женски свет

Љубав у жене

Жена постоји да би човек познао величину и бојанство најсавршенијег осећања — осећања љубави. Жена страда да би човек осетио горчину најсавршенијег зла. Има ли чега узвишенијег од жене?

Док је љубав оломице на мирис развијеног врта и на миловање вечерњег лахора: чија оличења гледа у шару и облику цвећа и у лаком нижају пуних гранича — дотле жена воли цео свет. Сазна ли за извора из кога потиче то љупко осећање — жена воли само једног човека, оног кој је помогао да открије тајну. И онда: или умире тако или, ако престане да воли тога човека, не воли више никог. Жена тада обично испунава свој други задатак: она страда.

Љубав је у жене обуздана (благодарети њеном полној саставу) али потпуно; она не може да доживи регенерацију, она се само деформише према човечијем укусу: постаје мање или више отмена. (Отменост сачињавају манири, којима се љубав изражава; а префиненост манира условава култура човечијих осећања). Не награђују љубав жена не заборава, она је оплакује. Буда ли обманута, она се свети; и њена је освета, толико тежа у колико је блажа. Опробштај је у жене која воли или бесплатан или толико скупоцен да се не може нитим откупити: све зависи до начина којим га човек проси. Жена се отима да управља крмом својих осећања; али ако јој то допустите, она престаје да вас воли.

Зор.

Шала

Како кад

У једном се друштву повела реч о удаји и женидби и један не гостодни рећи: моје је мишљење, да су како укуси тако често и погледи на брак веома различити, и да је веома тешко наћи два лица која исто осећају и исто мисле. Тако напр. један воли плавушу, други воли новац!

За добровољце

За наше храбре добровољце који са пушком у руци стоје на мртвој стражи у одбрани Српства и за Инвалиде Савеза Добровољца приложили су преко нашег уредништва:

Свега 840.90 дина.

Интересантне случајности

„Биржевија Вједомости“ донесе следеће необично интересантне случајности: Ако узмете имена свију држава које у савезу ратују против Немачке и Аустрије, ставите једно име под другим и онда прочитате астанута слова до бијате следеће:

На руском језику:

- Росија
- Аустрија
- Белгија
- Франција
- Србија
- Италија
- Чехословачка

(Согласие — Савез)
На француском језику:

- Angleterre
- Italie
- Belgique
- Russie
- Japon
- Montenegro
- France
- Serbie

(Alliance — савез).

Ако узмете имена Двојног Савеза и Турске, ставите једно испод другог и прочитате почетна слова, добијате следеће:

На немачком језику:

- Türkei
- Oestreich Ungarn
- Deutschland

(Tod — смрт).

На француском језику (овде је потребно да се прочитају истакнута слова):

- GerManie
- HOngrie
- AutRiche
- Turquie

(Mort — смрт)

Ако Румунија и Бугарска пођу уз Двојни Савез и Турску, онда их чека следеће:

- AuSTro
- GerMанија
- РуМунија
- БуГаРска
- Турска

(Смрт).

III ТАМПАРИЈИ „СТРАЖИ“ потребна су два окрета:

Талант — брана

План аустриског главног штаба.

Царих, 13 јуна
Командант армије, која оперише према Италији, генерал Хецендорф, наредио је да се у Триенту подижу вештачка утврђења. Ова наредбу Хецендорфа тумаче швајцарски војни кругови као намеру да у Триенту прами главну битку на таљинском бојишту.

99%

Да ли ће Румунија ући у Акцију Букурешт, 13. јуна.
Пред једном групом новинара Никола Филипеску је изјавио, да има 99% вероватноће да ће Румунија ући у најскоријој будућности у ратну акцију.

Пад Лавова

— Веселе у Софији —

Софија, 13. јуна.
На дан напуштања Лавова од стране руске војске германофилски кругови су приредили банкет у част победе германског оружја. У вече је у послатцима Аустрије, Немачке и Турске било приређено весеље, које је измјешано осталих присуствовао и г. Добровић се кретао крајем канцеларије. Његово присуство учинило је веома тежак утисак на независне политичке кругове.

Дневне вести

Министарска седница
Јављују нам из Ниша, да је јуче у 11 часова пре полде одржана веома важна министарска седница. У вези с тим се круговима говорило да ће г. Пашић у току идуће недеље отпутовати у Крагујевац.

Војни указ

О Петровдану биће публикован велики указ о унапређењу официра и војно административних чиновника.

Атина — Ниш

Из Ниша нам јављују да је и друга телеграфска линија Атина — Ниш предана саобраћају. Ова друга телеграфска линија знатно ће олакшати саобраћај са Грчком, који је последњих месеца постао веома жив.

Са црквеним преданицима

У славу свју изгинулих српских родољуба за веру и отаџбину држаће се свр

на Видов дан у цркви Васнессевској наш школовани калуђер, јеромонах Донат.

Отпутовање

Г. Свет. Атанасковић, пуковник, шеф нишке цензуре отпутовао је званичним послем у Скопље.

Примаштен

Мидан Атанасјевић инжењер Железничке Дирекције постављен је за инжињера IV класе у Министарству Грађевина.

Оболео

Г. Мата Михајловић — Влашче, народни посланик тешко је оболео и пре два дана био је подвргнут операцији.

Атинске госпође

Још пре неколико месеци атинске госпође окупале су друштво за прикупљање прилога за наше рањенике и оболеле војнике и њихове породице.

Пре неколико дана одбор је известио наш Црвени Крст да је послао знатну количину преоблеке и других потреба, као и већу количину намирница.

Вратило се у отаџбину

Прекинуће су отпутовале у отаџбину пет Англичкиња које су радиле у Крагујевцу у болници шкотске мисије. При њиховом повратку из Србије министар војних је одликовао Кр том Миросрђа а Друштво Црвеног Крста сребрном медаљом.

Јов. Радоњић

Г. др. Ј. ван Радоњић, професор Универзитета, вратио се из Букурешта, где је био у специјалној мисији.

Небавни соли и гаси

Савез Земљорадничких Задруга обратио се молбом министру финансија да му се дозволи да набави потребну количину соли и гаса и осталих намирница. Савез ће све ове набавке извршити Земљорадничким Задругама у земљи.

Читуља

Милица — Миша, бив. ученица III раз. осн. школе, кћи г. Стевана Д. Спасића, интабулираног проколистичке крушевачког првост. суда, а сестричина М. Расинског — преминула је 12 о. м. после дужег боловања, у 9-тој години свог анђелског живота.

Мала покојница била је нежног срца и даровито дете. Нека би јој велики Творца дао миран покој и рајско насеље. Наше топло саучешће.

Претплата на „Стражи“ 1 динар месечно.

Ј. Бањалин:

Мађарски излаз на море

С пролећа прошле године појавила се, у повољу борбе с грофом Тисом, у будимпешти мисао да једна група мађарских посланика незавишњак крене у Петроград у походе руској Дуни. Зачетник те мисли био је гроф Михајло Карољи. Било је већ света који је веровао да се ради о новој оријентацији у спољној политици мађарске опозиције. Додајући су омили тај пут. И брзо се показало да је и ово имала да буде проста демонстрација због унутарње политике као и оно путовање у Београд. Занесена империјалистичком политиком мађарска је опозиција одједаред заборавила на бојкот и на силну мржњу против грофа Тисе, и сва се ластом окупила око њега. Вољом опозиције постоје гроф Тиса прави диктатор у Угарској. Његове су ратоборне изјаве примане с неподељеним одобривањем. Уз Тису стаде не само дуалиста гроф Андоши, него и вођа независнака гроф Апоњи, па чак и вјера несудећег мађарског похода у Петроград гроф Карољи, кад се вратио из заточења из Француске.

Јединодушно одушевљење, којим су све мађарске странке примале спољашњу политику грофа Тисе у парламенту и изван њега, све дочи да је то политика мађарског народа. А ту је политика гроф Тиса јасно обележио још много раније, за време својих преговора с румунском народном странком у угарском сабору. Изјасни се пред парламент резултате тих преговора, неколико месеци пре сарајевског атентата, држао је гроф Тиса велики говор, у ком је отворено позвао Румуне, да заједно с Мађарима ступе у борбу између Германства и Словенства. Тај је говор држао некоко година дана после сличне изјаве немачког канцелара Бетмана Холвега у берлинском парламенту, и звао се добро шта он значи. Но мађарска опозиција није ни једном речи устала против тога, него је само изјављивала да су превелике концесије које се чине Румунима.

Мађарски независњаци не разликују се ни у чему од грофа Тисе у спољашњој политици. И сад њихови емисари долазе у Лондон и другде, па настоје да се и Мађари окупирате ус

пехом борбе против ове германско мађарске политике. А нашли су на око скромну формулу, у коју одевају мађарске тежње. Ова траже само излаз на море! Кад је Србија 1912 год. тражила излаз на море. Давас кад се спрема опасност да она буду одсечена од мора, њихови емисари долазе с истим захтевом.

А шта значи мађарски излаз на море? Најближе мађарско село далеко је од мора око 400 километара. Кад би се преко удаљености дао Мађарима излаз на море, морала би се њама за љубав жртвовати мало све сва Хрватска с великим делом Хрватска и Срба, а сви Словенци и велики број Хрватска на западу били би једноставно одвојени од јужно, словенске заједнице, и морали би се предати или Италијанима или Немцима. Другим речима мађарски излаз на море значао би да Мађари задржавају готово све на што су хтели да и до сада имају право, па да могу наставити своју досадашњу политику. Значи би да се за вљу Мађара жртвује и само решење питања јужнословенског уједињења. А њихов излаз био би уједно и немачки излаз на Јадранско Море.

Мађарски емисари изишле за сад ове претензије до сто скромно и стидљиво, вђ за то што још није време да се компромитују у Бечу. Али о њима треба да се води рачуна, особито кад видимо како и најчудније претензије могу успети. А мађарска политика на Јадранском мору, там где је до сад имала утицаја, тако је штетна и опасна да према њој не смејемо бити разводушни. Најпре су противним фалсификатом присвојила Рајеку. Онда су за све могуће вачине насељавали на Ријеци Мађаре, и својом силом настојавали да створе чисто мађарско поморство. Чинила су све могуће да железничким тријфима створе што више везу с Будимпештом, а штету саобраћаја и трговине у Хрватској Сваког лета слади су читаве гомиле Мађара, дајући им железничке карте за пегину цеве, на Хрватској Приморје, само да пред странцима пољакну, а кад је то све мађарско. Напокон су дошли на мисао да експропријацијом морске одбале покушају освојити приморје за Мађаре.

А кад би и после слома Аустро Угарске Европа дала Мађарима излаз на море, значило би да се санкционише њихова досадашња насила политика и да им се допушта да и даље тако раде. А борба, вођена под заставом на којој је исписано начело правде и праведности не сме да санкционише једну овако бруталну политику.

Турска балада

Мото: Не рекох ли ја нама! Лорд Бајрон.

Почели су да се труде, Да се чуле, да се буле, Ал' рођеном скупом ценом, Цариградом и Јелреном; — Грешни Турци! — све главачке Већ до мртве дошли тачке, И тек сада халакнуше: „Пропадомоси због-Немачке!“ И тужна се нота свира: „Уделите мало мира!“ А Бахушка шта је рек'о За „утеху“ шта им спрема? — Док не уздем Дарданеле, Останите код Вилема! Очекујте згоду бољу, Ми смо сад на Галипољу! Ал' ко и ви, све ће проћи, На све редом удес пада; Причекајте, мир ће доћи, Ал' тек с' падом — Цариграда! М. Расински.

Кермес у Скопљу

— Крша. — Олет лето. — Кермес. — Музика Луѓија. — Шалива пошта. — Г. Турински. — Лаку коф. —

У Скопљу је требао бити одржан три-дневни кермес. Први дан кермеса био је одређен за б. о. в. м. да, али због кише и ветра одложен је за 7. у недељу!

Изгледало је да ће дат бити леп. Али око три часа по подне поче да грми а мало затим спусти се силна киша. Међутим киша није дуго трајала од пола сата а затим је опет приређено суше.

Почетак кермеса је заказан у пет сати после подне, али како је публика нагло долазила то се почне раније. „Коло Српских Сестара“ заиста је учинило све што се могло. Претворило је онај запуштени парк у прави рај на земљи. Ту су биле две војне музике, једна Вардарске Дивизије а друга коју је организовао вредни г. Маржинец, капелник, од заробљених Аустријанаца. Затим је била лутрија, шалива пошта, павиљон за пролају цвећа, посластичарница и т. д. Свуд по ивицама стаза биле су клупе а цео парк је био величанствено осветљен.

Музика је одсвирала неколико маршева затим нашу проргорску и редом све савезничке химне.

Око лутрије била је велика гурњава. Шалива пошта, пак била је толико „шалива“ да би сто пута боље било да у опште није ни постојала. Око сандучета за шаливу пошту сконцентрисало се десетак шегрта и чим неко баши карту у сандуче они одмах турају руке унутра ваде (сандуче је било отворено) и која им се допада они ту узму себи не обраћајући пажњу на то што није њима упућена. Тако вам је шалива... склопиш очвде... Но, ето и мама иде да те узме. И дајући јој „Восу“ — Сестро, рекох јој, ето ти, подиже — човек! Немасу потребни — људи, за борбу већу од свих — кул тура!

ИЗ ЗЕМЉЕ ПЛАЧА

— Војска. —

...Последњи податцима прешли смо већ из често војнички терор. Јер у Босни и Херцеговини и не функционису више обични судови него само војни. Осим посебно наведених осуда на смрт било их је још много наведених у тамошњим штампању међу њима и вешање жена. Наведених разлога састоје се увек сачмо у општим фразама као: „ради издаје“, „ради шпијунске“, „ради помагања непријатеља“, ит. д. У Босни и Херцеговини проглашено

ФЕЛТОН

Мали ратни „Воса“

— Бако, слатка бако, ево твој, већ мали „Воса“, дош'о да те обиђе... Ох, кад би могла устати, да ме водиш: како сам порастао, па сам и школу изучио, бако... И загрлићеш њеу крстачу, а љубићеш свету и хладну хумку што скрива алајно срце, твоје добре баке; запалићеш великом љубављу малу свећуцу, сад ћеш бо силнак, да ти на њеном грбу мршише као душњена. И сетићеш се њених речи кад каже:

— То је наш мали „Воса“! — тако те онв из малости зове; и сви те тако зовемо, и све те тако волимо, ал' никад као она — све су такве баке! Ала вај! — тата опет мора да иде... ти не знаш шта је то, а да знаш, било би ти жао, о, колико много

жао! Ево, погледај: његов шнел, његову качкету, његову сабљу, његове еполете; ево сад меће рукавце... он је официр! ево кофрара ево свега! Спремио се „Воса“, да тебе, да нас, да маму, остави, па опет да се врати... Сви смо се скупили њега, па га гледамо: — Чувајте ми „Восу“? говори; ти с смешаш, гучеш... он те узима у руке, подиже у вис, њиха те, спршта те, грли, љуби, никад више и никад лепше, у очу, обрашћаше, усташца, и говори ти више о ја: хиладама речи и жеља, које ти разумеш... ох, кад би их разумео!

Ето, сад те даје маме, љуби и тебе и њу и све нас; рукујемо се, желимо му све што је најлепше на свету... А после: одлазак; и непрествано се осврће, маше ти рукама и гласно говори... и удаљује се; гледамо га, да гледамо те у ансину да те види из далека... И, онда, отишао је. Из даљине чу-

јемо где воз пасу; — сад шнел, његову качкету, његову сабљу, његове еполете; и прекрсти се, и ми сви са њоме.

— Боже, врати га! шапнуће твоја бака а мама плаче. Да мило моје чедо, тата је и опет отишао тамо, где је и пре био, где су, сви други, у рововима, земунцама, у утврђењима, под ведрим небом, по обалама наших великих река и брзе Дрине, — да живе, да се боре, да пате, да страдају у умру за оно без чега не можемо, а то је: наша и твоја срећа и будућност, а све што значи наш живот, свет...

Долазе писма од т; ми их „на глас“ читамо, показујемо ти, и говоримо... ти се смешаш.

Та си један мали више, што сем тела, најчега више људског вешаљ у себи! Теби је све давно, лепо... блага теби!

Читаћеш кад порастеш:

како је страшно сво доба било!

За тебе, мило „Воса“, и за оне, који се сава родили и рађају, ми се боримо, ми гинемо, и широм земље ове сејемо кости своје...

О, али ће тада лепо бити! Све срећни, сви слободни, нико не пати, нико не плаче... Босна наша, и све земље наше — отет наше, наша перевина; наш крв — Цар, силни Цар; свуд песма, напријак, слава.

И мене тада неће бити! Твог „Малија“ неће бити; тада ће свет прелазити преко крстачу мојих; али ћу бар звати, да си ти, наш мали ратни „Воса“, остао; да наставиш што сам ја, што смо ми започели... И да ће успомене на ово велико доба и тебе и твоје другове кретића на нова дела, да будемо крај стечене моћи и славе, и славноји...

Тада неће бити ни твог тате, ни своје маме, ни тетке ни неког који су да

не... али нека! то доба је далеко.

Све ти показујем: то је то, ово, оно... Ја желим, ми желимо, ми хоћемо, да ти што пре проходиш, проговораш... и све разазнаш и упознаш, а дотле ће ваљда и тата доћи... он ће доћи! Тада нећемо из даљине желати једно друго; тад' ћемо видети све што водимо крај себе и око себе, па ако нас што и заболи, све ћемо лакше подносити, јер ће наша срца једно на другом кучати, и снажићемо се у заједници.

Давас ти је мама умочила лепо прстић десне руке у мастило, па си, вођен ње чом руком, утискао прстићем у дописивачу три пута... „То „Воса“ тати пише“ — да се тата смејати и радовати!

Мали, мило „Воса“, данас је 2 јуни; данас сам се ја твој ујка, пре толико и

дња пошта била за шегрте и мангунчије.

Иначе од госпођица нарочито су се астицале, млада госпођица Бојана број 257, та госпођица № 399, 254, 332, 329, 331, 346, 278 и још неке које би без сумње добиле велики број карата да није било оних проклетих шегрта. Да још су две госпођице много упале у очи, а то су г-ца „Жанче“ и г-ца „Буренце.“ Била је још и „врачара“ али она је могла остати и код куће не би било штета.

Чим се почео сплуштати мрак неколико младих парова напустише кермес и пошло у разним прапима али оно што се догађало ван парка нема везе са кермесом.

После десет сати сва публика или се развила или је премала. Будни су остали неколико официра зевају и шијучкају пиво које је толико горко да чим попијеш једну чашу одмах се температура лење на 40 са пет. И баш кад и тај осатак публике хтео да ухвати маглу из павиљона где је била музика зачује се песма. То је г. Турински да би пробудио оне који спавају, отпевао једну романс, на велико задовољство будних јер они што су спавали нису га чули.

Мало после и музиканти изчешоше. А у једанаест часова свуд је био мир, мрак и тишина.

Мешер.

ИЗ РОВА

Како Србо гађа —

У једној патроли беху каплар 2-ег ескадрона II коњичког пука Радован Нешић из села Сकेде среза посавског округа Ваљевског и редови: Војислав Ковачевић из села Коцељева среза птаманског округа Подринског и Љубомир Маркулић из села Трлића среза тамнавског округа Ваљевског. Дошав у село Раденковић они једним споредним сокаком изиђоше на друм, лево од себе на 200 метара, приметеше једну жену, која им даваше знак да приђу. Мислехи да им има нешто о непријатељу да каже, они јој приђоше. Премакв јој се на 100 метара, „жена“ наједанпут маву марамом, коју је држала у руци. Истог момента пушке запрашташе и неколико зрна прозујаше поред ушију коњаника. Видели да су преварени и да „жена“ није нико други, него преобучен Аустријанац, они окретоше коње и у трку појурише навраг и замакоше у сокаче којим бежаху дошли. Оног тренутка кад хтеде окренути коња и заћи, у сокачњ, Маркулић који јахаше последњи, осврте се и види да су их гађали аустријски коњаници који се беху сакрили и с једне и с друге стране сокака и сад излажаху отуда и извођаху своје коње. Заишав у сокаче Ковачевић се не могаше начудити, како сви живи измакоше и само викаше: „Ја по Богу брате и сви живи остасмо.“ „Гут“ викну каплар Нешић и послуша. Другом се разлегаше коњски топот. „Ето их видиш. Него деде, да зајемо овди у кукуруз па да их дочекамо.“ Сјакаше. Заведоше коње у кукуруз и унуташе се. Аустријанци лођоше од оног места, одакле се скреташе у сокачњ. Застадоше и почеше нешто

„мрицати.“ „Несмеју овамо“ — рече Ковачевић. Но они сме-доше и поћоше сокачетом. Дошав наспрам оних Маркулић прошалуца: „Е, чекај ти м... ти, да видиш како Србо гађа.“ Окидоше сва троица и два аустријанаца треснуше с коња. Друга четворница тренутно застадоше, али пре него што они могаху испразнити карабине и повола нанишанити, окретоше коње и побегоше друмом. „А који промаши славу му његову“ повика Нешић и истрча на сокак. Ту се показа да ни један није промашио јер пре него што је и стигао на друм и трећи Аустријанац беш спао с коња. Они му потрчаше — беше и он мртав. Истрчаше на друм; на њему се полако дизаше у вис прашина, коју беху подигли аустријски коњаници, а коњаника не беше нигде.

Ото Вајс

Такве сте

(АФОРИЗМИ)

У рату између мужа и жене веома се често дешава, да муж после дуге опсаде победи, али ипак он је — заробљеник.

Женско је срце као и кобасица: Сви га рало имају иако не знају чега има у њега.

ДВЕВИК ЈЕДНОГ КОМИТЕ

— паше Д. С. П. —

Били су то њихови до броволди и имали су око руке црнс-жуту пантљоку. Осуђени су као добровољци, на смрт и казна је била одмах извршена.

Прасак бомбе трже нас. Одмах за тим још једна. То је наша патрола наишла на заседу аустријску и да би се спасла бацила је бомбе. Успели су да се спасу остављајући за собом ранете и побијане Аустријанце.

Лепо смо видели како се они спремају за напад и ре-вијају у стрелцу. Чула се команда и то на српском језику. Било их је много. Ми смо иза камена само посматрали и чекали да дођу тако близо да нам сваки погодак буде сигуран, јер никакве резервне муниције

Лела Перићева

— роман из београдског живота

И не водећи рачуна да је о томе, да ли ће ово годити Јованци или не, као и да ли ће она на све ово да приставе или не, он за тренутак изађе напоље, а мало за тим Јованка је чула бат њег вих ногу како тромо одјекује преко дрвених степеница.

После пола часа Павле Перић се вратио горе у собу. Био је необично задовољан.

— Дакле, све је срцево

нисмо имали, нити смо се могли надати, да ће нам доћи. То што смо имали са собом у фишеклијама то нам је било све. А кад нам једном нестане муниције, шта онда? Сви смо били свесни тежине нашег положаја, али тућићемо се док нам је један метак траје, а тада, тада ћемо се клати и најзад — умрети.

Највише смо се бојали да нас не опколе, јер је брдо било као глава шећера. Само да нам не одсеку одступницу, јер би се по ноћи ипак могли извући, ако до тога дође.

Аустријанци отворише ватру, испочетка полако, па све брже и брже. Куршуми су зујали око нас, ударали у камење, наше заклоне, те су нас парчал камена и прашина ударала по лицу. Гађали су врло добро. Меткови су се распрскавали и праштали око наших глава. Били су то „дум дум“ куршуми. Ми смо само чекали иза нашег камена и гледали орловским оком на њих. Само би по коју пушку избацили, кад ба се неко од њих сувише ослободио и по дигао. Погодак је био сивуран. Нашим слабиим одговором заварана, дигоше се и поћоше на јуриш. Нису били даље од 200 метара. Отворио смо брзу валбу и направисмо пуштош. Збунеше се, али их официра опет иренуше напред. Сада су се прављали опревно укући се и кријући се. Али наша погодици били су сигурни. Имали су велике губитке које су брзо попуњавали. Све ближе и ближе долазили су. Насу били даље од 100 метара.

Потпоручик командова да отшрафимој бомбе и да их са њима дочекамо. Видели смо да се мора мрети. Било их је много, врло много. Тукли см их, тукли али су одмах други долазили.

која му је кућу кућила. — А сада драгана моја скупи твоје ствари, а ја одох по кола, па ћемо кроз пола часа јурити на нашем гњезду. Пожури се да буде све готово док се ја побривем за кола! — И Павле Перић оде, остављајући Јованку, која још није била потпуно са себи дошла и које није добро разумела шта се све око ње дешава. У глави јој је ужасно бучало а слепоочнице су јој необично ударале.

Ствари су јој биле већ све упаковане јер се беше спремила за бегство.

Пришла је прозору и кроз чисто стакло гледала је напоље на улицу. Па ипак, како је гледала она није ништа видела. Пред њезине очи су извазиле и одлазиле разне прилике, али она све најје видела, није чула, нити је за њих хтела да зна. Са полуотвореним очима гледала је кроз чисто стакло прозора у неравну калдрму Скадарлије, којим је пролазио по која жив створ И Скадарлија, ња њена душа, беше пушта. И њеним као и Јованкиним срцем, беше свјадала сета, али нека слатка, чежљива сета. После бурне преведене ноћи, после вике и жубора, после сврке и песме, после страсних загрљаја тајних одлазика и долазака Скадарлија је успавана, уљудана заспала са довољним осмехом на уснама и чекала је да падне први сумрак, па да отвори своје очи и да опет прожвја. Исто је било и са Јованком. И она је чекала, само није знала шта. Осећала је да

се са њоме нешто дешава. Али није знала шта. Осећала је да се у овим тренутцима дешава нешто велико, нешто судбоносно што ће утицати на њени даљи живот, па ипак није била свесна свега тога. Починјала би да мисли, али бја се одмах изгубила у мислима, а из даљине, као кроз неку маглу превиђали би јој се знаци питања. Осетила је потребу да се исплаче, али не од жалости, Не. Ни она сама није знала због чега. Тек сузе јој почеше капати, а одмах за тим дошло би јој да се смеје, да се смеје грохотом, да се смеје ори, да јечи као Скадарлија у бурној ноћи.

Јованка је још увек стојала крај прозора и гледала. Наједаред трже се, јер чу да неко иде ходником. Ход јој је био познат и она журно прађе вратица, која се отворише и у собу уђе Павле Перић. Јованка а му се обесну око врата и стаде га љубати.

— А сад, драго дете, хајдмо! Кола чекају. Без и једне речи Јованка пођа за њам, остављајући портару и кочијашу да изнесу ствари.

Пролазећи преко прага Јованка застаде и баци још један поглед. Као да је хтела да каже збогом изловима у којима је провела срећних часова. Затим је пошла за Павлом. Мало после равном Македонском улицом јурво је фијакер. Павла Перића носећи у себи заљубљени пас далеко далеко, далеко од свега, далеко од свачијих очију.

— Наставиће се —

Последње вести

Корак Споразума

СОЛУН, 13. јуна.

По једној вести из Атине, Силе Четворног Споразума преко својих представника учинале су енергичан корек код атинске владе, тражећи од ње да у најкраћем року да дефинитиван одговор: хоће ли и даље остати неутрална, или ће прићи уз Споразум.

Држи се као сигурно да ће Грчка ући у акцију.

Енвер на фронту

БУКУРЕШТ, 13. јуна.

Енвер наша, министар војни обишао је турска утврђења на Галипољу. Са Енвером је допутовао и Талат беј, министар унутрашњих дела.

У Дарданелима

СОФИЈА, 13. јуна

Акција савезника у Дарданелима продужује се успешно. Савезнички бродови после успешног бомбардо-

вања Кум Кале избацили су по неколико метака на форове са леве стране мореуза, који су имали дејства.

Трупе на Галипољу спремају се за одлучан напад, који ће по мишљењу савезнички саломити лази отпор турских трупа, које су већ у великој малаксале.

Крунски Савет

— СПЕП. ИЗВЕШТАЈ —

БУКУРЕШТ, 13. јуна.

Из Штокхолма јављају да је у Енглеској одржан Крунски Савет на коме је решавано о офанзиви која би се имала повести на свима савезничким фронтovima.

По специјалном куриру влада је послала решење крунског савета фелдмаршалу Френчу.

На Кавказу

ПЕТРОГРАД, 13. јуна.

Штаб кавкаске војске не јавља ни за какве промене у пределу Олти. У приморју је дошло до пушкарања. Заробали смо једну непријатељску патролу.

Спустио дурбин

ПАРИЗ, 13. јуна

Из Амстердама јављају да је цар Вилем пред једним пуком драгова који је отишао на фронт држао говор, у коме је рекао, како се он нада с вером у Бога у крајњи успех немачке праведне ствари. Бог је добар, он види ко је кривац и казниће га онако како је заслужио.

(Казвер спустио много дурбин. Сада више кроз његова уста не говори Господ Бог.) Уред.

Јапан и Америка

ЛОНДОН, 13. јуна

Из Вашингтона јављају да се између Америке и Јапана воде преговори о Китају. Према саопштењима из доброобавештених кругова, Јапан је пристао да сва она права која он ужива у Китају, пренесе и на Америку.

42 см.

РИМ, 13. јуна.

Једна наша ескадрила вршила је извиђање, и констатовала је, да је непријатељ довукао већи број тешке артиљерије, међу њима и пет топова од 42 см.

Гунарис и Венизелос

СОЛУН, 12. јуна.

По једној приватној депеши „Л'Олимпион“ Гунарис је поднео оставку кабинета. Увјек оставци је одбијање Крунско да се Скупштина распусти и изврше нови избори Краљ је позвао Венизелоса на саветовиће. Пре свога одласка у двор Венизелос је конференса са својим партијским друговима. Решево је да Венизелос само у том случају прими кабинет, ако Круна пристане на акцију уз Споразум.

Сваког се часа очекује званична депеша о оставци г. Гунариса и образовању новог кабинета.

Играће карте

ЈОСИФА ГЛАНЦА — JOSEF GLANZ

могу се добити код

Браће М. Длкалаја — Ниш

141

5-5

је да у свом службеном поступку према народу, већ лајтант представља једну неодговорну законску власт. Управа се је много бојала, да на објаву рата против Србије не избије буја у јужним провинцијама, особито у Босни и Херцеговини. Зато је одмах у почетку, делимично и пре објаве рата, извршено затварање оних који нису били војни обвезници и мобилисање оних који су то били. Прича и су нам резервисте из пограничних крајева, да су код њих мобилизацију провеле изненадно разасле не чете из месних гарнизона и то с таквом брзином и строгошћу, да изазваном обвезнику нису допуштали ни да се толико поврати у кућу да узме зимски капут. Неки војни обвезницима из источне Херцеговине, који су ипак успели да побегну преко границе, повалене су куће, конфисковано имање и породице протеране. После ових првих

резерва покушана је и последња одбрана и најзад, по ратном „Dienstleistungs-Gesetz“ из године 1912, сви преостали имало способних људи између 18 и 50 године.

Имала смо прилике да се нађемо са овим резервистима из Босне у Ђуру (Џур) у Мџарској; где им је глвноно борно место. Видели смо међу њима једног муслимана, који је имао тако криву ногу да је хрмало, запитасмо га, како то да је и он узет. Он вели: „кој нас је узимано све на реда без лечничке визите.“ Један подофицир додаје ми: „Знате, узели су га доле и завели у војничке књиге, из којих га је сада, кад је већ заведен, врло тешко избрисати. Употребљујемо га да нам мете касарну.“

Из почетка, власти су биле у непријатна куд ће с овим мобилисаним елементима, у које гемају поверења. Неколико српских батаљона било је чак разо-

ружано и растурено по унутрашњости да копају шанчеве (Arbeitsdetachements). Тако 1 и 4 босански пук (у Карловцу, Улму и Бечу), Касније кад је аустријска војска морала да отстапу пред Русима који су заузеле Галицију, узети су опет и ови батаљони и раздвојени у маалим јединицама на бојишту. Нека југословенска одељена чак су по слата и против Срба, и с цивичком тенденцијом истидано је њихово јунаштво. Међутим чим је аустријска војска дошла у нешто тежи положај ови елементи искористивали су сваку могућу прилику да се предаду Србима. После таквих развојарања, сад је, како се прича, војска из југословенских провинција послата на војиште француско и белгијско, у замену за немачке војнике.

Добри хумор српски није опет престао и поред овог муčenja. Нада се и забораваља се претрпљено. Је-

дан леп пример имао је град Сплет у Далмацији. 1. Новембра искрсао је на гробљу солићанског овај ватик: „Устајте мртви Фрачо позиваје четврти позив своје војске“. Расписана је награда од 1000 круна да се пронађе кривац. Сутрадан по распису видео се на том месту на гробљу нови ватик: „Да ли лајете у злату вља у папиру?“

Колико смо могли осетити лично национални дух у југословенским гарнизонима, поред свега, стоји високо. Карактеристичан је пример резервиста из Гацка (Херцеговина). Мобилисани за време горе описаних процарања, сад је, како се прича, војска из југословенских провинција послата на војиште француско и белгијско, у замену за немачке војнике.

зоре на државним зградама и бацали камење за свима који би им изгледали сумњиви као демонстранти.

Овај исти ружина план се јања мржње, каква смо видели да је сејао цивилни режим у југословенским крајевима међу представницима разних вера, покушала је да сеје и војничка команда. Официри су у гарнизонима говорили против Срба, инсултирали јавно Србе војнике и претили им, бушећи против њих њихове земљане катол чке и муслиманске вере. Али убрзо терор, заједничке патње и штрапаца довели су и најнесвеснијег елементе до свести о братству и заједници.

У Босанском Броду, у једном возу која је неколико дана после атентата воза босанске резервисте на север, неколико муслимана нападе једног Србина, мобилисаног друга, да је хвалио Србију. Овај човек видећи каква се опасан об-

лик даје једној личној заљубљеној, повукао се у угао и на све претње и повике ћукао као заливец. Али кад претње прећоше у дело и кад недовољнозвани сиromaх доби утисак да ће да погине, он се од једанпут сав променио као да је преврнуо умом, и машући око себе голим бајонетом стане да виче на сав глас: „Живео Краљ Петар, Живела Србија!“ Одиста ту није само он мислио, да му је смрт неизбежна; јер је иначе било доста примера где су Срби војници, чак и официри били стрељани за какву ситницу. Али у овом случају човек се ипак спасао. Командант батаљона ослобод га, било ради изузетно доброг срца, било што је много вероватније, ради тога што је хтео да добије симпатије Срба, којих је у његовом батаљону било велико. Било је других, мање сумњивих примера, где су официри тражили да лукавством осигурају

своја леђа, кад буду пред својим војницима на фронту. На пр. Малој Кечет, познати непријатељ Срба, товорице прећоше у дело и кад недовољнозвани сиromaх доби утисак да ће да погине, он се од једанпут сав променио као да је преврнуо умом, и машући око себе голим бајонетом стане да виче на сав глас: „Живео Краљ Петар, Живела Србија!“ Одиста ту није само он мислио, да му је смрт неизбежна; јер је иначе било доста примера где су Срби војници, чак и официри били стрељани за какву ситницу. Али у овом случају човек се ипак спасао. Командант батаљона ослобод га, било ради изузетно доброг срца, било што је много вероватније, ради тога што је хтео да добије симпатије Срба, којих је у његовом батаљону било велико. Било је других, мање сумњивих примера, где су официри тражили да лукавством осигурају

СПОРТ

Лоптачке утакмице

Између парафинског лоптачког клуба „Југославија“ и крушевачког „Србија“ — била утакмица 15. окт. мес. у Крушевцу у Кошинском полу преко од касарне „Цара Лазара“. Припреме се у великој мери, и ло свему изгледа, да ће утакмица сјајно испасти. Само би требало да одвик крушевачког грађанства буде што обилнији. Резултат ћемо објавити.

Hotman Masque

НОВО!

НОВО!

Добио сам већу количину колонијалне робе као: кафе, прорке, миликер-свећ, коњака-грчког и лимукоба. Сем тога добио сам један вагон чувеног брашна из Индије под марком „БОМБАЈ“.

Продајем на веће и мање количине по умереној цени.

Коста Јеремић, ТП.

Гранд-Пасажа — Кнез Михајлова 19.

173 1-5

Изашла је из штампе књига:

МАТИЛДА СЕРАО

„ПОСЛЕ ПРОШТАЈА“
РОМАН

Превео са италијанског
МИХАИЛО ДОБРИЋ

Друго прегледано издање

Прво издање овог чувеног романа, које је изашло још 1911. год., простило је разградљиво за врло кратко време, те већина читалачке публике у Краљевини Србији није имала прилике ни да види исто.

Ово друго издање штампано је на врло финој холандској хартији, — али 20 штампаних табак.

Цена је књизи 5/50 — дин.

Књижарима 30 од сто рабата.

Ко нам новац унапред пошаље, добије исту о нашем трошку, а ко поручи више од пет примерака, добије шест примерак бесплатно.

Издавачка књижарница
ГЕЦЕ КОНА — БЕОГРАД.
169 1. Кнез Михајлова 1. 3-5

ГОТОВА ЈЕ
НАЈЛЕПША
ДЕЧИЈА
КЊИГА:

Девојчица у кућевном раду

Цена 0,60 дин.

од 156,5-5

М. ГЛИШИЋА И

У. БЛАГОЈЕВИЋА

Издавачка књижара у Београду

Носте В. Илића

Флаше на продају

у великој количини; од литара, пола литара, пивске, селтерске, веће и мање за коњак.

Купујем све врсте флаше па и медицинске; долазим кући и добро плаћам.

Фуџира разне сорте и величине за столаре имам већу количину на продају. За све обратити се у

књижару „ВАЉЕВО“

ул. Краља Александра бр. 20.

171 2-2

БОЈА „ФО“

за бојадисање косе, браде и бркова: црна, мрка и кестењана. 1 картон 5 дин. Доплатом шаљемо најмање два картона. КРАЉ. СРПСКИ ДВОР. ФРИЗЕРИ

Браћа Г. Дивић

166 — БЕОГРАД — 3-3

Спаваћа соба на продају

два кревета, два нахтасна, два шифоньера и један вахкас; све је извршено од оравине. Ствари су потпуно нове. За цену упитати у Задарску ул. бр. 2.

163 2-2

Књижевни оглас

Изашла је из штампе најновија слика

ПЕТАР СИДНИ са Космаја

БУДУЋИ ЦАР ВЕЛИКЕ СРБИЈЕ, ВОЈДОВ УНУК У НАРОД. ОДЕЛУ

Шаље се сваком препредавцу најмање 25 комада, уз доплату. Цена је 0-30 п. д. са купчевим трошком око пошиљке. Работ је 30 од сто.

Тако исто изашла је из штампе књига са сликом Краља Петра и одговором бесару Фрањи на казнену експедицију на Србију, и са лепим песмама, витезовима српским, декламацијом, и са Србиновом молитвом, за спасење петвековних мука Србинух. Цена 0-30 п. д.

Ова два новитета треба свака и најсиромашнија кућа да има и да јој у дому буде светиња и да свом потомству остави за успомену да је само Србин једини био у XIX веку херој, витез, и сила првога реда који се није дао саломити но тући и то херојски тући милион Германа Католика.

Од чисте зареде на књизи, писац даје 10 од сто Црвеном Крсту за рањенике и болне. Шаље се на доплату најмање 25 комада.

Адреса: Гундулића Венац бр. 21.

Кроз који дан излазе дописне карте са сликом Краљевом у народном оделу у боји и црне. 3-3

„Стража“ прима огласе по умереној цени

**Књижара „НАПРЕДАК“
БЕОГРАД**

ПРЕПОРУЧУЈЕ:

- Целокупна Дела Ђуре Јакшића (повезано) 4 књиге 15-
- Лазе Лазаревића (повез.) 5-
- Г. Гершић. После петесет година (повез.) 2-50
- Д-р М. Трибунац — О Немцима (повезано) 2-50
- Б. Грујић — О друштвеном просвећивању (пов.) 1-60
- Д-р Б. Петронијевић — Чланице и студије (пов.) 3-
- Вељко Петровић — На прагу 3-
- Ст. Станојевић — Историја Српског Народа 6-
- М. Арсовић — Витешке игре и спортови (пов.) 5-
- С. Дулећ — Историја српског јунаства (повезано) 5-
- М. Горки — Приповетке 1-
- М. Горки — Бивши људи 1-
- Пшибишевски — De Profundis 1-
- М. Нордау — Лаж у браку — 60
- Андрејев — Приче седморо обешених 1-50
- Толстој — Рат и мир (4 књиге пов.) 15-
- Дикенс — Давид Коферфилд (2 књиге) 6-
- Мандони — Вереници (повезано) 4-
- Толстој — Корнеј Васиљев — 60
- Бипико — Прељуб (новеле) 3-
- Ускоковић — Чедомир Илић — роман 3-50
- Ускоковић — Кад руже цветају — приповетке 3-
- Невесињски — С орлових кршева (новеле) 3-
- Тургењев — Степски краљ Лир 2-
- Гумпловић — Слободна љубав и брак — 40
- Чернишевски. Шта да се ради? (пов.) 6-
- Vitalis. Данашња Бугарска и њене претесије (новел) 3-50
- Трнски. О Русији и Русима 2-
- А. Дима. Наполеон 3-
- Сенкјевић. Победилац 2-
- Л. Костић. Два Аманета 2-

ПОДРУМ „ДЕКТАР“

ВИНАРСКА РАДЊА НИК ДИМИЋА ОТВОРЕН ЈЕ и препоручује своја позната вина Београђанима. — Нарочито препоручује СТАРО ЦРНО ВИНО добро окупано за болеснике и слабување. Краља Милана улица бр. 32 (Дом Анкера). 144,7-10

Руску Црну Мас

за кожно обућу и све кожане предмете има

ФАБРИКА

Димитрија Ђорића
у Београду

и исту препоручује приватним и војним установама. Мас је у плеханим кутијама од 5 и 10 кила. Цена је 1 кила 2-50 дин. Стовариште Д. М. Ђорића — Кнежев Споменик. 151 6-10

КАЛУПЕ ОДНЧАРСКЕ

СВЕ ВЕЛИЧИНЕ

и

НАНУЛЕ

израђује

РАДИОНИЦА КАЛУПА

Фердинанда Хуберта

ЈАГОДИНА

ДО ГВОЗДЕНОГ МОСТА

160

5-5

Француска Српска Банка

извештава публику да је се преселила у згради хотел „ЕВРОПЕ“, као и да је каса отворена.

Пре подне од 9-30 до 12 часова

По подне од 3 до 4 часа 172-3-3

Најпријатније провести и најлепше угостити се уз ЧИСТО и ПРИРОДНО БЕЛО и ЦРНО ВИНО хладним Вајфертовим „Експорт“ пивом, свежим невапчићима, режњићима и осталим укусним мезелуцима, можете само у, и пред кафаном

„ВАЉЕВО“

УЛИЦА КРАЉА АЛЕКСАНДРА БР. 20.

код чувеног

Ђоке М. Ајдуковића

491

3-3

Српско Трговачко Друштво А. Д.

Београд

Има на стоваришту у Београду већу партију плугова, жетелица, сејалица, ручних и сточних вршлица и гедлопа.

Цене умерене. — Услови повољни

153-5-5

УПРАВА.

САПУНА

ПЕРАЋЕГ НА САНДУКЕ

ГАСА

у сандуцима и бурадма.

ЗЕЛТИНА

цилиндерског, машинског, компресор за лед,

и вагонског

МАСТИ жуте за трансмисије и вршалице

ПУЦВОЛА, СОДЕ кристалне и камене

Бомбона и Ратлукума солунског, Гриси и

белог брашна

КОД

Глише Т. Андрејевића и Брата

170

Варош Капија — Београд.

4-10

Чича Данта Костић

код „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛИЦА

преко целог дана точи се свеже пиво (чаша 0-30 кригла 0-50 дин.) велики избор природног пива нарочито македонско, вино и шумадијска шљивовица и српских мезелука.

УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА

154

2-10

АЛКАЛАЈ И РАЈКОВИЋ

НИШ—ПАРАГИН

Добили су РАФИЈЕ ГМА као и остале колонијалне робе

Продају по умереној цени

167

3-3

Свежа салама

ВИНО БЕЛО

Да је ближе купцима пренета је цела партија са Клавиде — код ГЛИШЕ АНДРЕЈЕВИЋА и БРАТА В РОШ Капија, Београд. Продаја по фабричној цени. Треба м кочијаша да је писмен. Ступити може одмах.

добро од старе лозе имам на продају у већој количини. Цена умерена. Обратити се у Брању

Мазару Н. Јаћковићу

174 2-6

162

6-10

Сапун за бријање

Г. Г. Колегама најтоплије препоручујемо по 5 дин. килограм.

Брковеза, бриљантина, у флашицама и кутијама, козметике и факсина.

Цене солидне.

Краљ, срп. двор. фризери

БРАЋА Г. ДИМИЋ

— Београд —

175 1-2

Штампарија Драг. Грегорића

прима све штампарске послове по умереној цени.

Једина Књижара

чији је сопственик у рову

КОСТЕ В. ИЛИЋА

прима поручбине за сав канцелариски прибор.

157 3-10